

АО «Астана медицина университеті»
«Информатика және биостатистика курсы мен математика» кафедрасы

СӨЖ

Ақпаратты сығу үшін базалық технологиялар

ОРЫНДАҒАН: КАЛИДОЛДАЙ НАЗЫМ
УРАЗАЛИНА ДАМИЛЯ
ШӘРІП АЙЫМГҮЛ
ӘБДІХАЛЫҚ МҰХТАР

ТОП: 107 ЖМ

ТЕКСЕРГЕН: АБДИКАЖЫР Ж.Н

АСТАНА, 2017Ж

ЖОСПАР/PLAN

I Кіріспе;

- Ақпаратты сығу дегеніміз және сығатын бағдарламалар туралы,
The compress information, programs.

II Негізгі бөлім

- Ақпаратты зақымдайтын вирустар, вирусқа қарсы программалар
Information damaging viruses, programs
- Ақпаратты сығу үшін арнайы технологиялар,
Special technology for compression Information.

III Қорытынды.

I Кіріспе

1. Ақпаратты сығу дегеніміз не?

What is the compression information?

Ақпараттың көлемін кішірейту үшін, көлемі үлкен ақпараттарды дискіде сақтау, сонымен қатар оларды компьютерлік желі арқылы жіберу үшін ақпараттарды архивтеу- **ақпаратты немесе файлдар тобын қысу (сығу)** процесі қолданылады. Файлда ақпаратты сығу процесі **деректерді мұрағаттау** терминімен аталады.

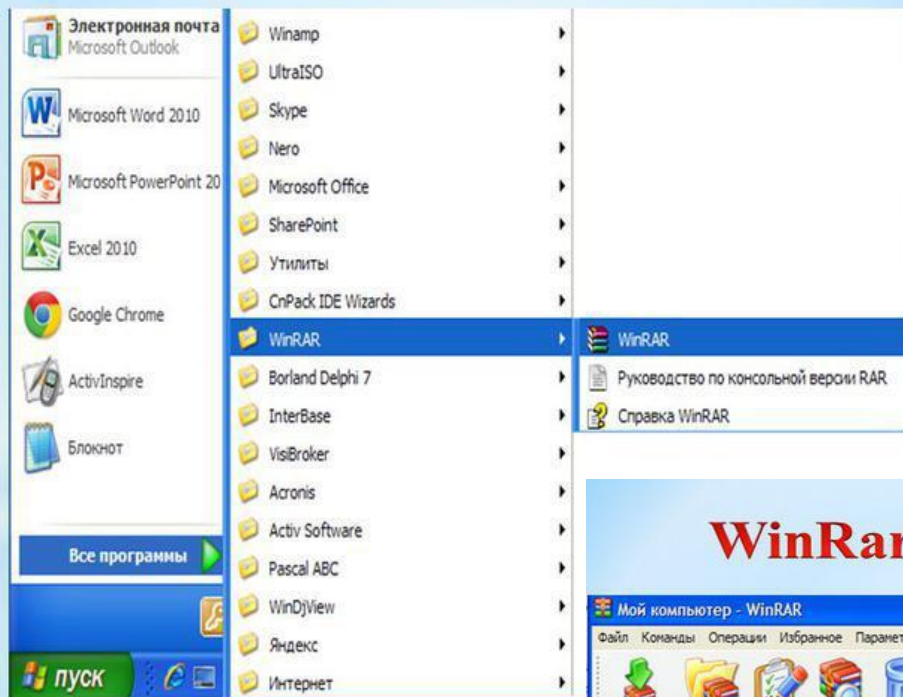
Reduce the amount of information on a large amount of information storage, as well as computer information archive- to send information over a network or group of files compression (compression) process.

АҚПАРАТТЫ СЫҒАТЫН ЖӘНЕ АРХИВАТОРЛЫҚ ПРОГРАММАЛАР

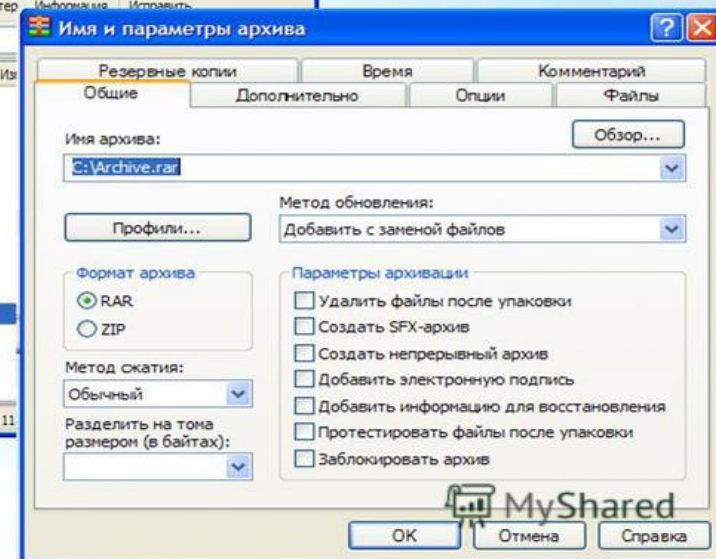
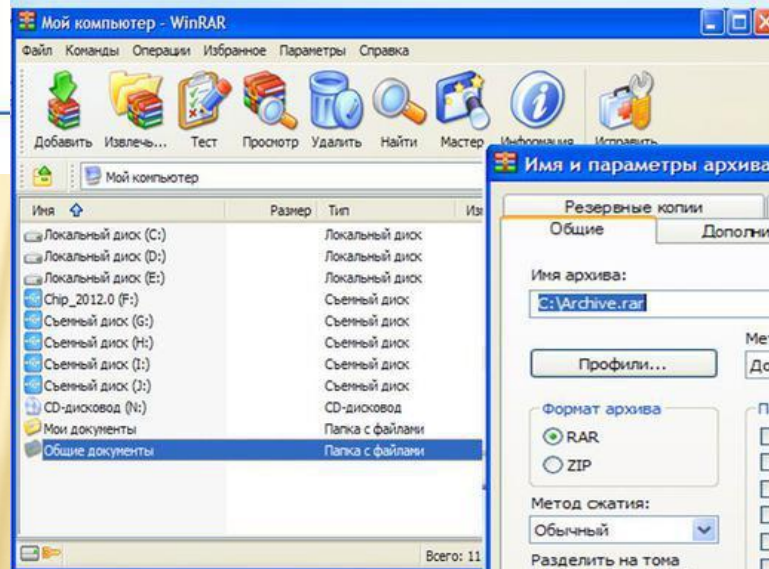
- Мұрағаттан алу- файлдарды мұрағатқа орналастырғанға дейін қандай түрде болса да, архивтен тура сондай түрде қалпына келтіру процесі.
- Файлдарды қаттау мен шешуді жүзеге асыратын программалар **мұрағаттаушылар (архиваторлар)** деп аталады. **Архиваторлар**- дискідегі орынды үнемдеу үшін файлдың көлемін кішірейтіп сақтауға мүмкіндік беретін программалар тобы. Кең таралған архиваторлар *ART*, *RAR*, *RKZIP*, *RKUNZIP* жатады. To save disk space Arxivator a group of programs that allow you to reduce the size of the file. The most common archive *ART*, *RAR*, *RKZIP*, *RKUNZIP*.

WinRAR ахиваторын қосу

WIN RAR АРХИВАТОРЫ

WinRAR ахиваторының интерфейсі

II НЕГІЗГІ БӨЛІМ: АҚПАРАТТЫ ВИРУСТАРДАН ҚОРҒАУ ПРОГРАММАЛАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ МЕН ЖІКТЕЛУІ; VIRUS PROTECTION PROGRAMS AND THEIR USE OF INFORMATION AND CLASSIFICATION;

Ақпаратты қорғау

Кезкелген құжатқа не архивтелген (сығылған) құжатқа құпия сөз (пароль) егізсек, онда ол қорғалған құжат болып саналады.

Пароль орнату

Құжатты қарау үшін немесе оның ішіндегі ақпараттарды өзгерту рецензенттік рұқсатқа шектеу қоюға болады.

Яғни, барлық құжатты парольмен қорғауға болады.

«Office» батырмасын

басып, **Сохранить как** командасын орында.

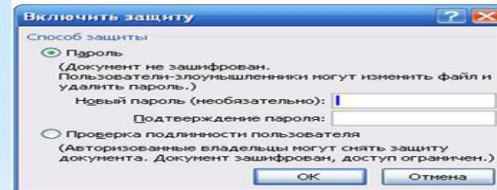
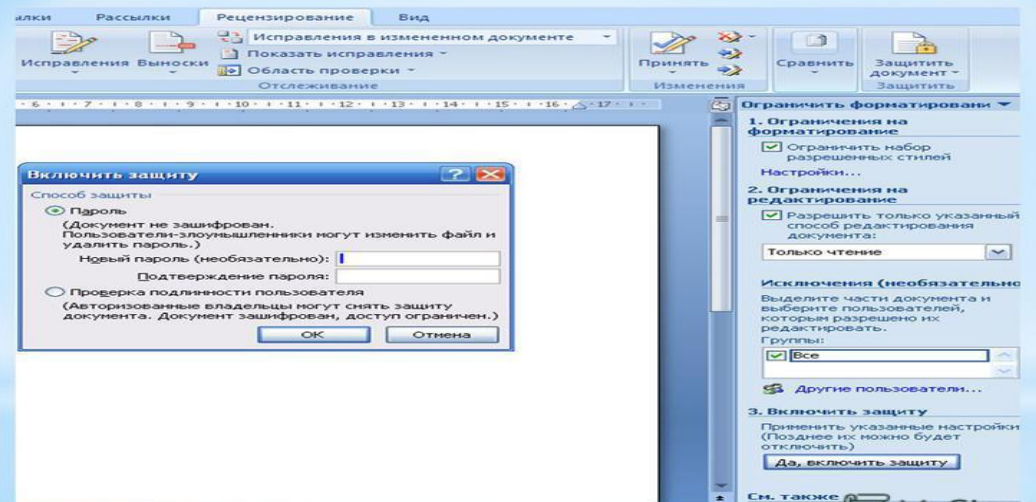
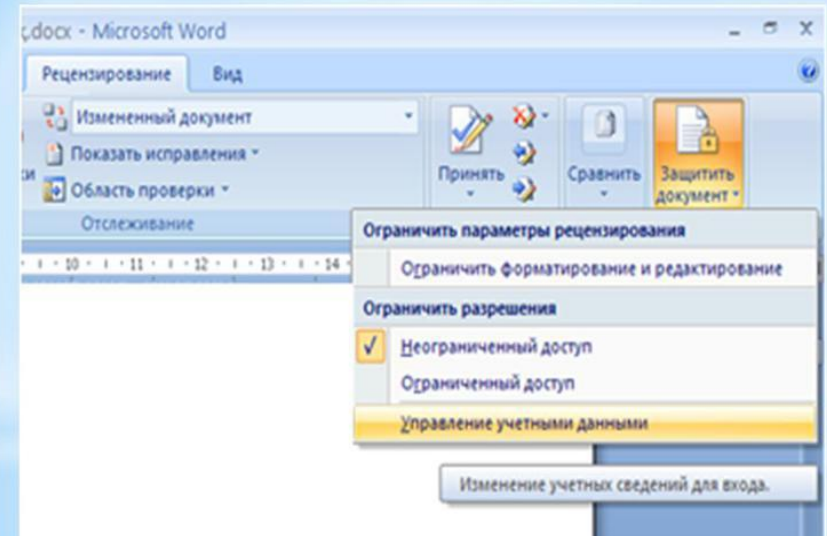
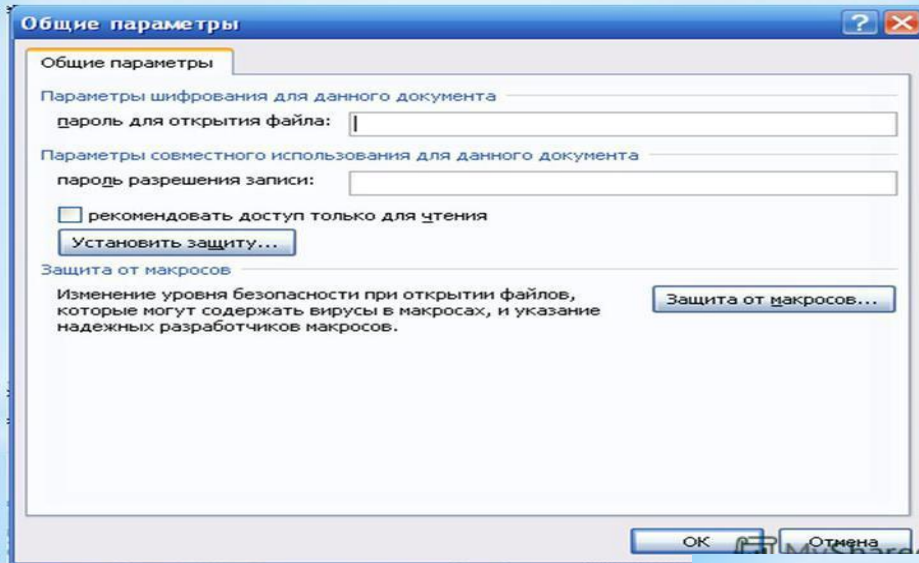
•Шыққан терезеден төменгі сол жақтағы **Сервис** бөлімінен **Общие параметры** командасын орында.

•Төмендегі екі жағдайдың біреуін таңдауыңызға болады:

•егер құжат иесі құжатты ашуға шектеу қойғысы келсе, онда **Пароль для открытия** таңдау қажет.

•егер құжат иесі құжатты өзгерткеннен кейін, өзгерісті сақтауға шектеу қойғысы келсе, онда **Пароль для изменения** бөлімін таңдау қажет.

АҚПАРАТТЫ ПАРОЛЬ АРҚЫЛЫ 1 ӘДІСПЕН ҚОРҒАУ/1 METHOD OF PASSWORD PROTECTION:

АҚПАРАТТЫ ЗАҚЫМДАЙТЫН ВИРУСТАР, ВИРУСҚА ҚАРСЫ ПРОГРАММАЛАР

INFORMATION DAMAGING VIRUSES, PROGRAMS

- ▣ **Вирус**– бұл арнайы жазылған шағын программа, ол компьютердегі оған қатынасы бар ақпаратты бұрмалауы немесе жоюы; өзін басқа программаларға «тіпкеуі» (яғни оларды зақымдауы) сондай-ақ жағымсыз әрекеттер жасауы мүмкін. Ішінде вирус бар программа «зақымдалған» деп аталады. Virus- a special small program, which has access to your computer or eliminate the distortion of information; other programs "tipkewi" (ie damage) as well as negative actions. Virus program "dama"

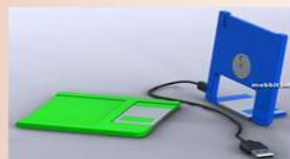

Компьютерлік вирустардың ену мүмкіндіктері

© Интернет желісі арқылы

© Ақпарат тасымалдаушы құралдар арқылы

Компьютерлік вирус-өздігінен пайда болу, көбею және басқа программаларға белсенді ену қасиетіне ие программаны айтады. Computer virus-emergence of self-reproduction and other programs, says the program has a penetration of the active properties.

Вирус жұққан файлдардың әрекеттері:

- кейбір программалар жұмыс істемей қалады;
- экранға әдеттегіден тыс бөтен мәліметтер, сөздер, символдар, т. б. шығады;
- компьютердің жұмыс істеу жылдамдығы баяулайды;
- көптеген файлдардың бүлінгені байқалады.

THE CURRENT ANTIVIRUS SOFTWARE

Қазіргі қолданыстағы антивирустық программалар

Антивирустық программа (antivirus programm) — компьютер программаларына зақым келтіретін вирустарды табатын әрі олардың кері әсерін (залалын) жоятын программа. Егер вирус жойылмаса, онда зақымданған программа жұмыс істей алмайды, сондықтан оны өшіріп тастау керек. Олар екі режимде жұмыс істей алады, бірі - осы уақытқа дейін тигізетін зияны анықталған белгілі бір вирустың кері әсері болғанын анықтау, ал екіншісі — сол кері әсерді жою, яғни емдеуге талпыну, емдеуге келмейтін файлдар жойылуы тиіс.

ЖІКТЕЛУІ

Көлемі бойынша

«А» 648 байт
«В» 1701 байт
«С» 1808 байт
«Е» 1800 байт
«N» n байт

Логикасы бойынша

«Ұстауыштар»,
«Логикалық бомбалар»,
«Құрттар»,
«Троян аттары»,
«Жолбарыстар»

Әрекетіне байланысты

ДЭЕМ – дерде,
есептеу желісінде,
ақпараттық желілерде

Мақсатына байланысты

«Бейсуат»,
«Шантажшы»,
«Мағынасыз»,
«Насихатшы»

ВИРУСТАРДЫҢ ЖІКТЕЛУІ

Вирусқа қарсы антивирустардың жіктелуі

Детектор -
программалар

Доктор -
программалар

Ревизор -
программалар

Антивирустық
программалар

Доктор
ревизорлар

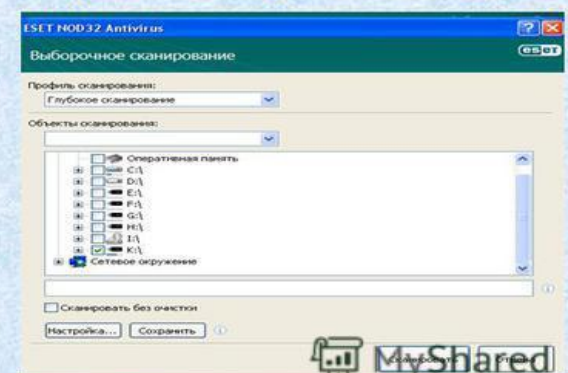
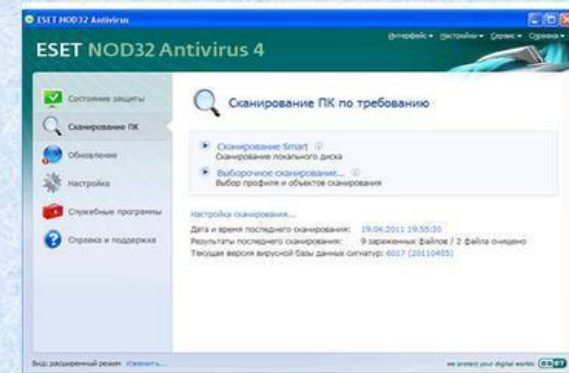
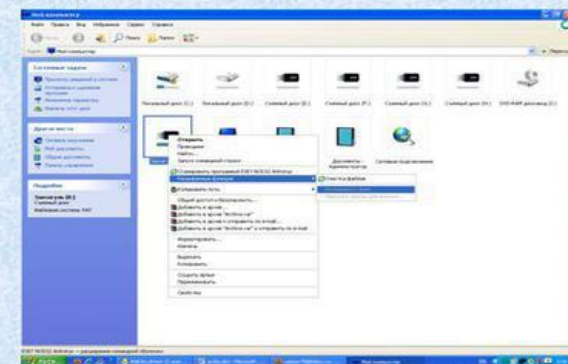
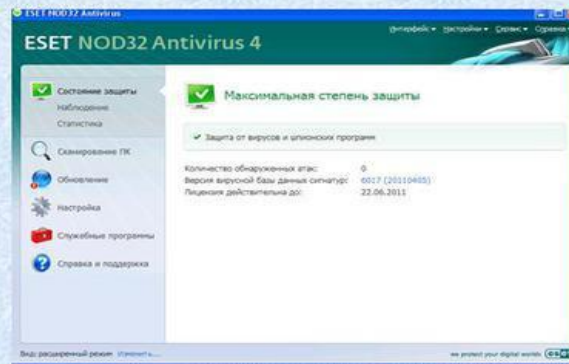
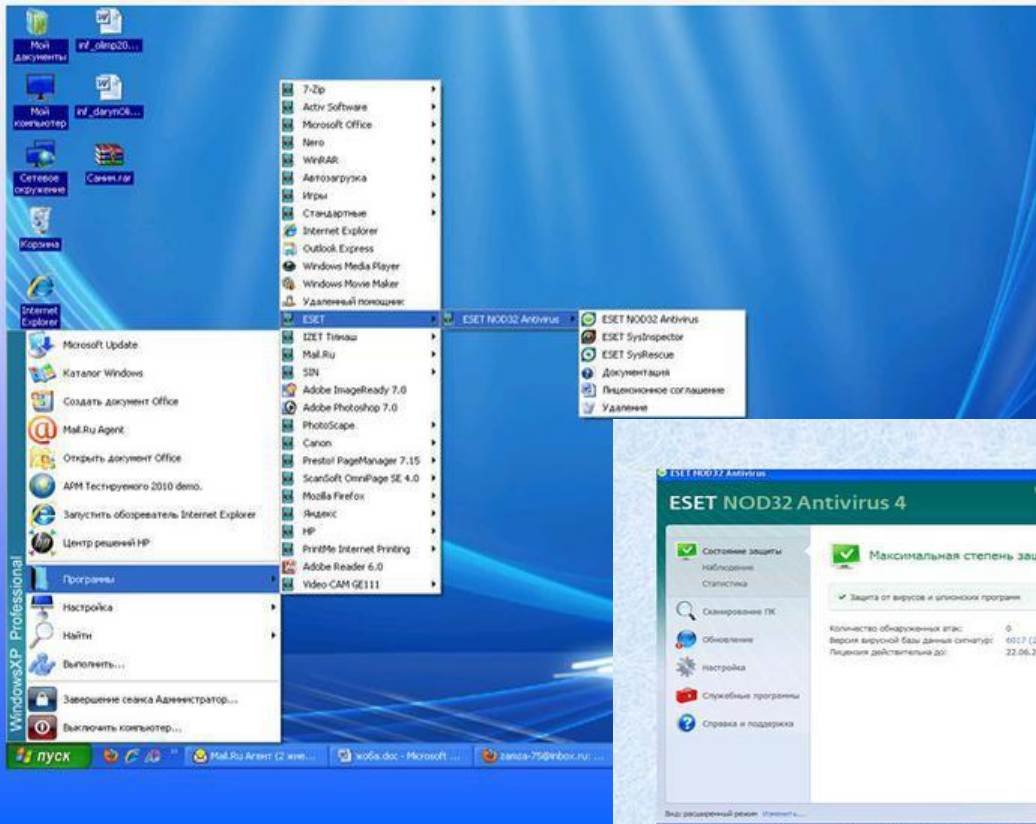
Фильтр -
программалар

Вакцина -
программалар

Антивирустық программалар жіктелуі

ESET NOD32 программысы

ESET NOD 32 АНТИВИРУСТЫҚ ПРОГРАММАСЫ- ҚАЗІРГІ КЕҢІНЕН ҚОЛДАНЫЛАТЫН ПРОГРАММА.

III ҚОРЫТЫНДЫ:

- Компьютерді әркімнің жиі пайдалануын шектеу;
- Сырттан келген мәліметтерді мұқият тексеру;
- ❖ Антивирустық программаны жиі бақылап отыру.

ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:

- Әлемнің жаңа технологиялары;
- «Информатика» Камардинов;
- Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі: Информатика және компьютерлік техника;
- Интернет желісі.